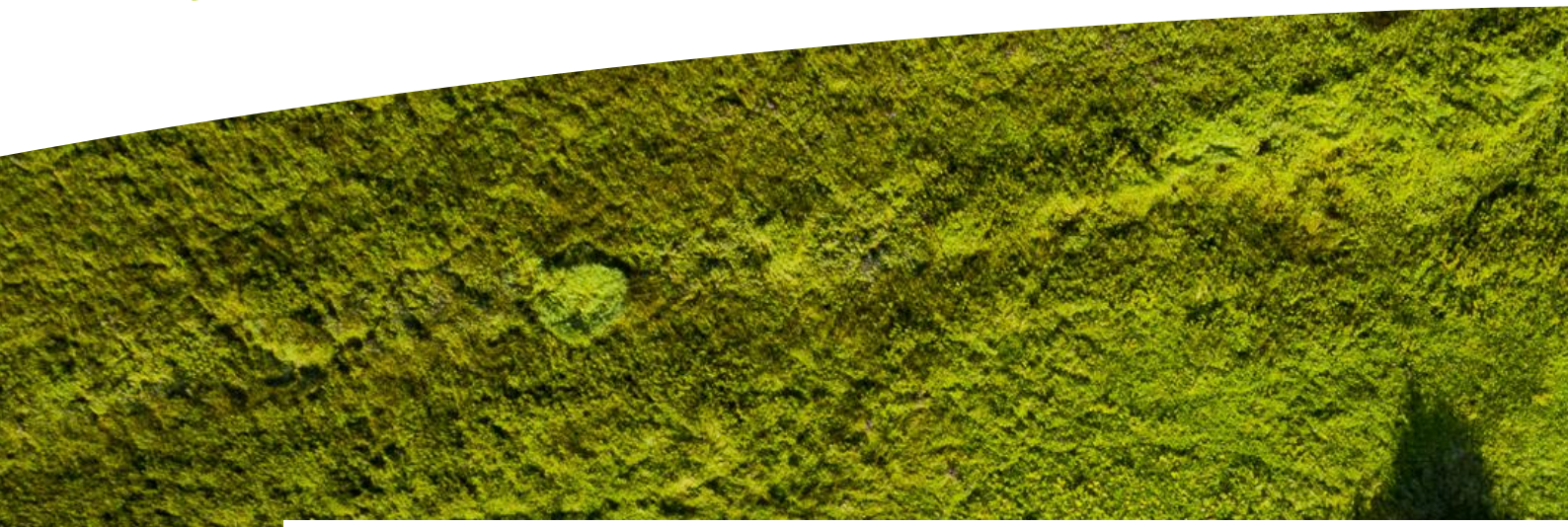
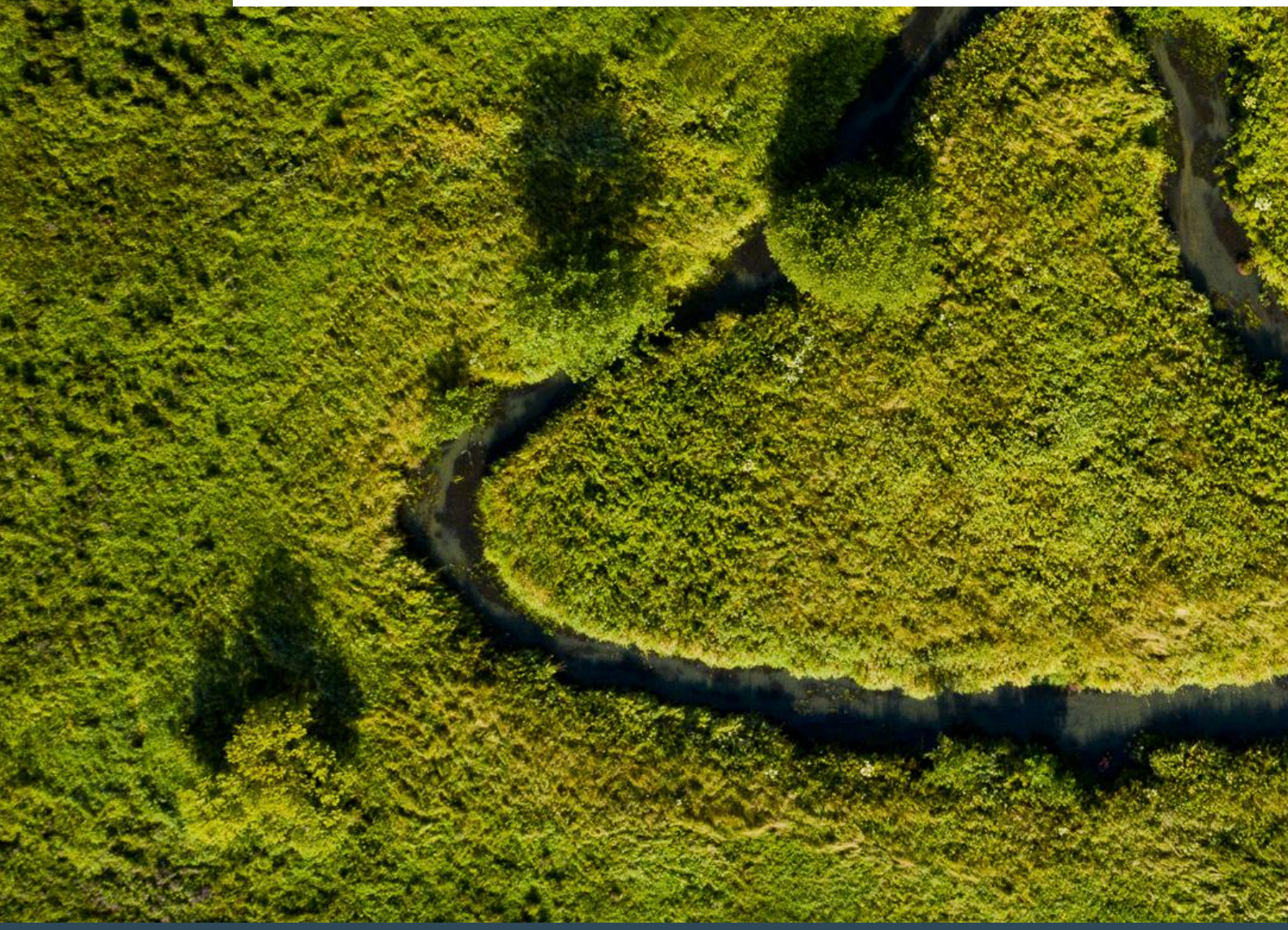
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Zuiderdiep 30a, Nieuw-Buinen

Natuurtoets Zuiderdiep 30a, Nieuw-Buinen

30 april 2026
Projectnummer P003702

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Soortenbescherming 8

2.1 Wet- en regelgeving 8

2.1.1 Algemene zorgplicht 8

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten 8

2.2 Inventarisatie 9

2.2.1 Planten 9

2.2.2 Vogels 10

2.2.3 Vleermuizen 10

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren 11

2.2.5 Amfibieën 12

2.2.6 Vlinders 12

2.2.7 Overige beschermde soortgroepen 12

2.2.8 Overige soortgroepen van Rode lijsten 12

2.3 Toetsing 13

2.3.1 Planten 13

2.3.2 Vogels 13

2.3.3 Vleermuizen 13

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren 14

2.3.5 Amfibieën 14

2.3.6 Vlinders 14

2.3.7 Overige beschermde soortgroepen 14

2.3.8 Overige rode lijstsoorten 14

3 Gebiedsbescherming 15

3.1 Wet- en regelgeving 15

3.1.1 Natura 2000-gebieden 15

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland 16

3.2 Inventarisatie 16

3.3 Toetsing 16

3.3.1 Natura 2000-gebieden 16

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland 17

4 Beschermde houtopstanden 18

4.1 Wet- en regelgeving 18

4.2 Inventarisatie en toetsing 18

5 Conclusie 19

5.1 Samenvatting 19

5.2 Soortenbescherming 19
5.2.1 Zorgplichtmaatregelen 19
5.3 Gebiedsbescherming 20
5.4 Houtopstanden 20

1 Inleiding

De initiatiefnemer heeft recent een vervallen schuur uit 1950 op de locatie gesloopt. Er is daarvoor een sloopvergunning afgegeven, mede door de vervallen staat van het object en de veiligheid voor omwonenden die daarmee in gevaar kwam. De sloop maakt ook deel uit van een Ruimte voor Ruimte-regeling, waarbij naast deze sloop de realisatie van een woning op de locatie van een weiland op de hoek aan de Dennenweg en Valtherweg in Odoorn onderdeel is. De natuurtoets voor het terrein in Odoorn is separaat opgeleverd[1]. Er komt geen nieuwbouw op de locatie in Nieuw-Buinen, een deel van het plangebied wordt in de plannen ingericht als parkeerplaats. De aanwezige bomen blijven behouden.

Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen is de voorliggende natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.
Het plangebied is ten behoeve van de natuurtoets twee keer bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs, op 10 maart en 9 april 2026. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek op 10 maart waren: helder, droog, circa 15˚C en windstil. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek op 9 april waren: licht bewolkt, droog, circa 13˚C en zwakke wind (0-1 Bft).

Plangebied en voornemen

Het plangebied bestaat uit twee delen. Deelgebied 1 grenst aan de noordzijde aan de openbare weg het Zuiderdiep, aan de westzijde aan een woonperceel met vrijstaande woning en aan de oostzijde aan een perceel met daarop een vervallen schuur. De zuidzijde van het plangebied grenst aan het terrein van Avitec. Op het terrein van Avitec staat een te slopen kapschuur; dit is deelgebied 2. Zie figuur 1.

Deelgebied 1 bestaat voornamelijk uit een leeg terrein met betonverharding. De bebouwing is begin 2026 gesloopt. In het noorden, aan beide kanten van de ingang van het terrein, bevinden zich delen die begroeid zijn met bomen en ondergroei. Aan de zuidkant staat nog een deel van de muur van de gesloopte schuur van circa 1,3 m hoog. Daarachter bevindt zich een sloot. Op het moment van het veldbezoek bevat deze sloot water; de sloot lijkt vervuild. Verder is er geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Op de grens staat een betonnen muur van het Avitec-terrein. Aan de westzijde staan rondom de vervallen schuur op het aangrenzende perceel, maar ook deels op het terrein van het plangebied, tijdens het veldbezoek meer dan tien autowrakken.
Deelgebied 2 betreft een vrijstaande kapschuur. Deze kapschuur bestaat uit bakstenen muren en heeft een zadeldak voorzien van golfplaten en een open houten spantenconstructie aanwezig is. Aan de gevels zijn ook golfplaten bevestigd. De kapschuur heeft een verharde (betonnen) vloer en wordt gebruikt voor opslag van materieel en voertuigen.

[1] Natuurtoets Odoorn, hoek Dennenweg en Valtherweg, BügelHajema Adviseurs, projectnummer P003702, 5 februari 2026

Er komt geen nieuwbouw in beide deelgebieden. Deelgebied 1 wordt in de plannen ingericht als parkeerplaats met laadpalen voor elektrische voertuigen van het bedrijf Avitec. De aanwezige bomen blijven behouden. Tijdens het tweede veldbezoek op 9 april 2026 is geconstateerd dat tussen 10 maart en 9 april 2026 zeven bomen in deelgebied 1 zijn gekapt.

Figuur 1. Plangebied (geel omlijnd) met deelgebied 1 en deelgebied 2. De bebouwing in deel 1 is tijdens het veldbezoek niet meer aanwezig, deelgebied 2 betreft de kapschuur

Impressie van deelgebied 1 op 10 maart 2026. Foto 1: terrein gezien vanuit het noorden, aan de oostzijde zijn de vervallen schuur en de autowrakken van het aangrenzende perceel zichtbaar, foto 2: terrein gezien vanuit het zuiden, met op de achtergrond de bomen en de ingang van het terrein zichtbaar, foto 3: restant van de recent gesloopte bebouwing in de zuidoosthoek van het deelgebied, foto 4: deel tussen het recent gesloopte pand en de betonnen muur van het Avitec-terrein met de vervuilde sloot, foto 5: zicht op de ingang van het terrein vanaf de openbare weg, foto 6: deel van de met klimop begroeide bomen aan de noordzijde

Impressie van deelgebied 1 en 2 op 9 april 2026. Foto 7: restanten van gekapte bomen in deelgebied 1, foto 8: deelgebied 1 met aan de westzijde restanten van gekapte bomen en behouden bomen, foto 9, 10 en 11: kapschuur van diverse kanten gefotografeerd, foto 12: houten spantenconstructie van de kapschuur

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten[2]. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt [3].

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

[2] Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

[3] Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

– nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna[4] (NDFF) op 27 januari 2026 blijkt dat in de directe omgeving (binnen 3 km) van het plangebied diverse beschermde planten-diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren en een dagvlinder. Ook zijn verschillende rode lijstsoorten bekend in de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

Er is alleen opgaande beplanting aanwezig in het noordelijk deel van deelgebied. Het gaat om circa 25 hoge bomen, waaronder populier, es en eik. Een groot deel van deze bomen is begroeid met klimop. De ondergroei bestaat ook uit klimop, en daarnaast zijn braam, vlier, eenstijlige meidoorn, jonge esdoorn, hondsdrag en brandnetel waargenomen. Tussen de bestrating in het gehele plangebied en rondom de kapschuur in deelgebied 2 groeien algemene soorten zoals klein kruiskruid, straatgras, gewoon varkensgras en grote weegbree. Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en zijn ook niet uit de omgeving bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en afwezigheid van waarnemingen kunnen beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

In de omgeving zijn vijf soorten van de Rode lijst waargenomen: gele kornoelje, korenbloem, moeraskartelblad, spits fonteinkruid en stomp fonteinkruid. Gele kornoelje en korenbloem zijn gebonden aan respectievelijk kalkrijke, halfnatuurlijke bosranden en open, zonnige akker- of bloemrijke milieus. Deze habitats zijn niet aanwezig in het plangebied. Moeraskartelblad vereist natte, voedselarme graslanden of moerasvegetaties met een stabiele waterhuishouding. Spits fonteinkruid en stomp fonteinkruid zijn afhankelijk van relatief schoon, helder oppervlaktewater. Door de vervuiling en verstoring van de sloot ontbreekt geschikt leefgebied voor deze waterplanten. Aanwezigheid van planten van de Rode lijst in het plangebied kan worden uitgesloten.

[4] De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, roek, ransuil en sperwer (NDFF). Er bevindt zich in deelgebied 1 geen bebouwing, waardoor voor gebouwbewonende soorten zoals huismus en gierzwaluw geen geschikte nestgelegenheid aanwezig is. De kapschuur in deelgebied 2 heeft een open constructie en mist holtes, kieren of andere beschutte delen die nodig zijn voor nesten. De aanwezigheid van nesten van huismus en gierzwaluw in beide delen van het plangebied kan worden uitgesloten.

In deelgebied 1 staan potentieel geschikte bomen voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals uit de omgeving bekende ransuil en sperwer (NDFF). Tijdens de veldbezoeken zijn geen grote nesten waargenomen; de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied zal mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus.

Overige soorten

Nesten van overige te verwachten algemene en rode lijstsoorten kunnen aanwezig zijn in de bomen en struiken aan de noordkant van deelgebied 1. Deze nesten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd. In de bomen en struiken in deelgebied 1 kunnen algemene soorten broeden, zoals merel, winterkoning en houtduif. Tijdens de veldbezoeken zijn houtduif, koolmees en vink waargenomen. Er zijn geen nestactiviteiten waargenomen.

Uit de omgeving is een aantal soorten van de Rode lijst bekend, waaronder een aantal soorten met de status bedreigd en ernstig bedreigd (draaihals, paapje, tapuit, grote karekiet). Het plangebied is niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten.

Zoals hierboven aangegeven, bleek tijdens het tweede veldbezoek dat er na 10 maart zeven bomen zijn gekapt. Voor zover bekend, zijn deze bomen voorafgaand aan de kap niet onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van niet-jaarrond beschermde nesten. In het geval van kap van bomen dienen deze voorafgaand aan de kap door een deskundige te worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Initiatiefnemer heeft aangegeven dat er geen andere bomen worden gekapt.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn twee vleermuissoorten bekend, namelijk gewone dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). Vanwege de afwezigheid van bebouwing in deelgebied 1 kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis worden uitgesloten. De kapschuur in deelgebied 2 heeft een open constructie en mist holtes, kieren of andere beschutte delen die nodig zijn voor vleermuizen. De aanwezigheid van

gebouwbewonende vleermuizen, zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis in het plangebied kan worden uitgesloten.

In de bomen in deelgebied 1 zijn tijdens de veldbezoeken geen holtes, spleten of scheuren waargenomen. Door de begroeiing van klimop op de bomen zijn mogelijk holtes, spleten of scheuren gemist. Het gebruik van eventueel aanwezige holtes, spleten en scheuren door boombewonende vleermuizen wordt niet verwacht, omdat de dichte klimopgroei de toegang tot holtes, spleten en scheuren belemmert en daarmee het invliegen en uitvliegen voor vleermuizen onmogelijk maakt.

Foerageergebied

Het open terrein en de bomenrand kan onderdeel vormen van het foerageergebied van verschillende soorten vleermuizen.

Vliegroute

In het plangebied zijn geen verbindende rechtlijnige structuren aanwezig die dienst kunnen doen als (essentiële) vliegroute van vleermuizen.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten haas, egel, veldmuis en bosmuis (NDFF). Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrij bij de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het plangebied is de aanwezigheid van bunzing, bever, das, hermelijn, otter en steenmarter bekend (NDFF). Deze soorten zijn niet aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Vanwege het ontbreken van waterpartijen en watergangen kan de aanwezigheid van bever en otter op voorhand worden uitgesloten. Geschikt leefgebied en verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen, zoals bunzing, hermelijn en steenmarter, zoals houtstapels of takkenrillen, zijn niet aangetroffen in het plangebied. De slooprestanten aan de zuidzijde van plangebied 1 zijn ook niet geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen, mede door het ontbreken van dekking. De kapschuur in deelgebied 2 biedt ook geen ruimtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor steenmarter. Ook zijn er geen sporen van deze soorten aangetroffen, zoals uitwerpselen of prooiresten. Verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en steenmarter in het gehele plangebied kunnen hierdoor worden uitgesloten.

Er zijn in het plangebied geen dassenburchten of sporen van dassen (latrines, snuitputjes, wissels) aangetroffen. Het terrein is ook niet geschikt voor foeragerende dassen. De aanwezigheid van das in het plangebied kan worden uitgesloten.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

De vervuilde sloot vormt marginaal geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals uit de omgeving bekende bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). Door de grotendeelse verharding vormt het plangebied ook maar hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor algemene amfibieënsoorten. Deze soorten zijn in bijlage 5 van de Omgevingsverordening Drenthe aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving van het projectgebied zijn geen niet-vergunningvrije amfibieënsoorten waargenomen (NDFF). Door het ontbreken van rijke oevervegetatie in de sloot en de afwezigheid van geschikt landbiotoop worden niet-vergunning vrije amfibieënsoorten voor het plangebied uitgesloten.

2.2.6 Vlinders

Uit de omgeving is beschermde vlindersoort grote vos bekend (NDFF). Grote vos is afhankelijk van iep en wilg als waardplanten. Binnen het plangebied zijn deze boomsoorten niet aangetroffen. De habitat van grote vos bestaat uit oude, zonnige loofbossen en bosranden in een kleinschalig landschap met open plekken en weinig verstoring. Doordat dit type habitat niet aanwezig is in het plangebied kan de aanwezigheid van grote vos in het plangebied worden uitgesloten.

Van de Rode lijst dagvlinders zijn uit de omgeving oranje zandoogje (Rode lijst: gevoelig) en rouwmantel (Rode lijst: verdwenen uit Nederland) bekend. Oranje zandoogje prefereert ruige, kruidenrijke habitats in halfschaduw, vaak in de nabijheid van struiken, bosranden of houtwallen. De soort is gebonden aan diverse grassoorten als waardplant, waarop de rupsen zich ontwikkelen. Rouwmantel komt voornamelijk voor in vochtige, structuurrijke loofbossen en parkachtige landschappen en is voor de voortplanting afhankelijk van boomsoorten zoals wilg, iep en berk. Ondanks de (beperkte) aanwezigheid van potentiële waardplanten voor oranje zandoogje ontbreken binnen het projectgebied de vereiste habitatstructuur en terreinkenmerken. Ook geschikt leefgebied voor rouwmantel ontbreekt. Hierdoor kunnen beide soorten voor het projectgebied worden uitgesloten.

2.2.7 Overige beschermde soortgroepen

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en overige ongewervelden zijn niet uit de directe omgeving bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en overige ongewervelden worden uitgesloten.

2.2.8 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende soorten van de Rode lijsten korstmossen en weekdieren bekend (NDFF).

Er zijn zeven verschillende soorten korstmossen van de Rode lijst waargenomen in de omgeving (NDFF). Gezien de groeiplaatsen van deze soorten (met name bomen) kan het op voorhand niet worden uitgesloten dat verschillende soorten kunnen voorkomen op de diverse boomsoorten in deelgebied 1.

Van de Rode lijst weekdieren is wijngaardslak waargenomen in de omgeving (NDFF). Ondanks dat het plangebied marginaal geschikt is voor wijngaardslak doordat deze grotendeels is verhard is het niet geheel uitgesloten dat deze soort sporadisch aanwezig is in het plangebied.

2.3 Toetsing

2.3.1 Planten

Negatieve effecten op beschermde- en rode lijst plantensoorten kunnen uitgesloten worden.

2.3.2 Vogels

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Negatieve effecten op gebouwbewonende vogelsoorten zoals huismus of gierzwaluw kunnen op voorhand worden uitgesloten. In de bomen in en direct om het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van kraaiachtigen of roofvogels aangetroffen. Bij uitvoering van het plan gaan daarom geen jaarrond beschermde nestplaatsen verloren.

Foerageergebied

Ook na uitvoering van het plan blijft het projectgebied fungeren als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus. Bovendien is in de directe omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Overige soorten

Voor de overige soorten, zonder jaarrond beschermd nest, geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Met de kap van de bomen zijn mogelijk enkele nesten verloren gegaan. Hiervoor zijn echter geen concrete aanwijzingen, mede doordat er tijdens de veldbezoeken geen nestactiviteiten zijn waargenomen.

2.3.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Als gevolg van de ontwikkeling van het projectgebied gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van verblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet ongeschikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van

foerageergebied treden niet op. Vleermuizen zullen naar verwachting met name foerageren rondom de bomenrand. Daarom is het noodzakelijk dat verstoring door kunstlicht tijdens en na de werkzaamheden wordt voorkomen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die niet op de bomen schijnen.

Vliegroute

In het plangebied zijn geen (essentiële) vliegroutes aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van essentiële vliegroutes zijn op voorhand uitgesloten.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden vernietigd. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.5 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden vernietigd. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet. Er worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen.

2.3.6 Vlinders

Negatieve effecten op beschermde vlindersoorten kunnen worden uitgesloten

2.3.7 Overige beschermde soortgroepen

Op alle overige beschermde soortgroepen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten, omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

2.3.8 Overige rode lijstsoorten

Met betrekking tot eventueel aanwezige rode lijstsoorten (korstmossen en weekdieren) worden maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen of verminderen en aan de specifieke zorgplicht te voldoen. Dit kan bijvoorbeeld door te vergraven grond in het plangebied te houden, het maaien van vegetatie buiten de bloeiperiode en het in het gebied houden van gekapt hout.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten[5] en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

[5] Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsverordening Drenthe (artikel 2.1).

3.2 Inventarisatie

De gronden van het projectgebied zijn niet aangewezen als beschermde gebieden. Het projectgebied ligt 5,6 km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand'. Op 2,8 km zuidwestelijk van het projectgebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied.

Fig. 2. Ligging van het plangebied (paarse cirkel) met de NNN-gebieden in groen. Bron luchtfoto: Regels op de kaart

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet direct grenzend aan het Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand'. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de meeste negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Het betreft hier de Ruimte voor Ruimte-regeling, waarbij naast de ontwikkelingen in het voorliggende plangebied ook de realisatie van een woning op de locatie van een weiland op de hoek aan de Dennenweg en Valtherweg in Odoorn onderdeel is. Daarom is voor de gehele regeling een AERIUS-berekening uitgevoerd[6]. Uit de AERIUS-berekening blijkt dat de stikstofdepositie niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt. Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De plannen leiden niet tot vermindering van de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden niet aangetast. Negatieve effecten op het NNN kunnen hierdoor worden uitgesloten.

[6] BügelHajema Adviseurs, 5 maart 2026, Rapportage stikstofdepositie Dennenweg-Zuiderdiep

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m^2 en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het gemeentelijk omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour, hierdoor zijn in het plangebied geen provinciaal beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe is niet nodig. Bij houtkap dient getoetst te worden aan de APV en gemeentelijke bomenverordening.

5 Conclusie

5.1 Samenvatting

Voor dit plan is een veldbezoek uitgevoerd op 10 maart en 9 april 2026. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat geen aanvullende stappen nodig zijn met betrekking tot soorten. In tabel 1 is een overzicht opgenomen.
Met betrekking tot gebiedsbescherming is een AERIUS-berekening uitgevoerd om te controleren op een toename van stikstofdepositie op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden.

5.2 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden uitgesloten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht en het broedseizoen van (algemene) vogels.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortgroep	Vervolgstappen nodig?
Planten	Nee
Jaarrond beschermde nesten	Nee
Vleermuizen	Nee, wel verlichting op bomen voorkomen
Grondgebonden zoogdieren	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Overige soorten	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen voor rode lijstsoorten

Voor de overige soorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd. Negatieve effecten op overige broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.
Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogeldeskundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

5.2.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten of rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden de zorgplichten van de Omgevingswet in acht wordt genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden het grasland kort te maaien en bij de werkzaamheden één richting op te werken. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden

zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

5.3 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Uit de AERIUS-berekening blijkt dat de stikstofdepositie niet boven de 0,00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is daarnaast niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

5.4 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig. Bij houtkap dient getoetst te worden aan de APV en gemeentelijke bomenverordening.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP
Vaart NZ 50, 9401 GN Assen | Utrechtseweg 7, 3811 NA Amersfoort | Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden
T 0592 316 206 **E** info@bugelhajema.nl **W** www.bugelhajema.nl
IBAN NL44 RABO 0302 8100 80 **BIC** RABONL2U **KVK** 04030709